

การดำรงอัตลักษณ์คุณลักษณะดุสิตธานี : ภาคนิบัติทางวาทกรรม เพื่อการผลิตซ้ำทางสังคม

THE EXISTENCE OF IDENTITY OF DUSIT CHARACTERS: DISCOURSE PRACTICE TO SOCIAL REPRODUCTION

♦ พูนเพิ่ม เสรีวิชยสวัสดิ์

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี

Poonperm Serivichayaswadi

Lecture, Business Administration Department, Faculty of Hospitality Industry, Dusit Thani College,

E-mail: poonperm.se@dte.ac.th

♦ พิทักษ์ ศิริวงศ์

รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Phitak Siriwong

Assistant Professor Dr., Marketing, Faculty of Management of Science, Silpakorn University,

E-mail: phitak@ms.su.ac.th

Abstract

Identities of education is reflected in the quality of graduates. Education must give priority to exist their identity as determined by education. Dusit Thani College determined DUSIT Characters was the identity of institution. This research aims to study the creation of discourse in the identity of Dusit Thani College; The reproduction of social practices in the discourse; and social practices of discourse in the identity of Dusit Thani College. The key informants consisted of administrators, instructors, students of Dusit Thani College and executive of enterprises that student internship of 58 people and used qualitative approach to conducted in-depth and group interview. The results showed that DUSIT Characters included 1) D: Discipline 2) U: Understanding 3) S: Socialize 4) I: Intellectual and 5) T: Tolerance. Identity of Dusit Thani College is caused by smart, great and happy. Administrators and instructors are focus on creating a discourse on the identity of Dusit Thani College has continued. They promoted through documents, media, activities in college and activities in the subjects. Identity of Dusit Thani College are the core that matches the quality of graduates to meet the needs of enterprises in Thailand and ASEAN.

Keywords: DUSIT Characters, Identity of Education, Discourse

บทคัดย่อ

อัตลักษณ์ของสถานศึกษาเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของบัณฑิต สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเพื่อให้เกิดการดำรงตนตามอัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น วิทยาลัยดุสิตธานีกำหนดให้คุณลักษณะดุสิตธานี (DUSIT Characters) เป็นอัตลักษณ์ประจำสถาบัน งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างวาทกรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี กระบวนการผลิตซ้ำทางสังคมในภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม และภาคปฏิบัติทางสังคมของวาทกรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาของวิทยาลัยฯ และผู้บริหารสถานประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าฝึกงาน จำนวน 58 คน งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและสัมภาษณ์กลุ่ม ผลที่ได้พบว่า คุณลักษณะดุสิตธานี ประกอบด้วย 1) D: Discipline มีระเบียบวินัย รับผิดชอบ เชื้อมั่นในตนเอง เป็นผู้นำที่ดี และผู้ตามที่ดี 2) U: Understanding ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับความสามารถของผู้อื่น ให้ความเข้าใจผู้อื่น 3) S: Socialize กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าแสดงออก เป็นมิตรกับคนทั่วไป มีความสามารถในการสื่อสาร 4) I: Intellectual ช่างสังเกต มีไหวพริบในการแก้ปัญหา สร้างสรรค์ สุขุม รอบคอบ ละเอียดลออ และ 5) T: Tolerance ออดทน เข้มแข็ง เอาจริงเอาจัง รู้แพ้รู้ชนะ ซึ่งเกิดจากแนวคิดเก่ง ดี มีสุข ผู้บริหารและอาจารย์ให้ความสำคัญกับการสร้างวาทกรรมเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ อย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมผ่านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ในเอกสาร สื่อ กิจกรรมของวิทยาลัยฯ และดำเนินกิจกรรมในรายวิชาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ทั้งนี้อัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ เป็นแกนหลักสำคัญที่ตรงกับคุณภาพของบัณฑิตตามความต้องการของสถานประกอบการทั้งในประเทศไทยและระดับอาเซียน

คำสำคัญ : คุณลักษณะดุสิตธานี อัตลักษณ์ของสถานศึกษา วาทกรรม

บทนำ

องค์กรภาครัฐและเอกชนต่างให้ความสำคัญกับการสร้างตัวตนให้กับองค์กร เพื่อให้มีความโดดเด่น เป็นที่รู้จักของสังคมอย่างกว้างขวาง สิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้สังคมจดจำภาพลักษณ์ขององค์กรได้เป็นอย่างดี คือ “อัตลักษณ์” ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อสร้างจุดเด่นให้กับองค์กร แนวคิดอัตลักษณ์องค์กร (Organization Identity) เป็นเรื่องหนึ่งที่นำมาใช้อย่างแพร่หลาย แต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของการให้คำนิยามที่ชัดเจน การศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นในรูปแบบของกรณีศึกษาทำให้ข้อค้นพบเกี่ยวกับอัตลักษณ์ในรูปแบบที่แสดงถึงความเป็นสากลยังมีอยู่อย่างจำกัด (Alverson and Empson, 2006) ในอีกแนวคิดหนึ่งมักจะพูดถึง แนวคิดอัตลักษณ์ของกลุ่มบริษัท (Corporate Identity) ซึ่งมองในแง่ของการแข่งขันของกลุ่มบริษัท ซึ่งการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีส่วนมากมุ่งไปที่งานวิจัยเชิงธุรกิจ (Cornelissen et al., 2007)

สำหรับในสถานศึกษา ได้มีการกล่าวถึงเรื่องของอัตลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนคุณภาพของสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีแนวคิดที่ถูกต้องในการกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และสอดคล้องกับแนวทาง

การบริหารของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งมีแนวทางในการกำหนดและพัฒนาอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ศุภฤกษ์ รักชาติ และ สุวิมล ว่องวานิช, 2012: 2273) ดังนั้น สถานศึกษาหลายแห่งจึงได้ทำการสำรวจการพัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์ที่ตนเองกำหนดขึ้น ซึ่งพบได้ในหลายระดับการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นระดับมัธยมศึกษา ปริญญาตรีวิชาชีพ (ปวช.) ปริญญาตรีวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรืออุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน และพนมพร จันทรปัญญา, 2015: 267)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญ และทำรายได้ให้กับประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียมูลค่ามหาศาล และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละปี (วิทยาลัยดุสิตธานี, ม.ป.ป.) อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการขาดแคลนแรงงานอย่างต่อเนื่อง วิทยาลัยดุสิตธานี เป็นสถานศึกษาเอกชนที่ก่อตั้งและเป็นส่วนหนึ่งในเครือดุสิตธานี กลุ่มโรงแรมชั้นนำระดับ 5 ดาวในเมืองไทยที่มีความเป็นมายาวนานกว่า 40 ปี และขยายธุรกิจสู่ต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง วิทยาลัยฯ มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองต่อปัญหาการขาดแคลนแรงงานด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น การจัดการโรงแรมและรีสอร์ท การจัดการครัวและศิลปะการประกอบอาหาร การจัดการท่องเที่ยว การจัดการสปา และการจัดการไมซ์และอีเวนต์ส์ ซึ่งล้วนเป็นสาขาที่มีความต้องการแรงงานอย่างมาก

แผนวิชาการ ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยดุสิตธานี (2558) กล่าวถึง อัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ เรียกว่า คุณลักษณะดุสิตธานี ประกอบด้วย 1) D: Discipline มีระเบียบวินัย เชื้อมั่นในตนเอง เป็นผู้นำที่ดีและผู้ตามที่ดี 2) U: Understanding มีความเข้าใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ยอมรับความสามารถของผู้อื่น 3) S: Socialize กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีความสามารถในการสื่อสาร อ่อนโยน เป็นมิตรกับคนทั่วไป 4) I: Intellectual ช่างสังเกต มีไหวพริบในการแก้ปัญหา สร้างสรรค์ สุขุม รอบคอบ ละเอียดลออ และ 5) T: Tolerance อดทน เข้มแข็ง เอาใจใส่จริงจัง รู้แพ้รู้ชนะ และวิทยาลัยฯ พยายามสร้างนักศึกษาทุกสาขาวิชาให้มีบุคลิกภาพและลักษณะตามคุณลักษณะดุสิตธานี เพื่อตอบสนองต่อความต้องการภาคแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งวิทยาลัยฯ มีความเชื่อว่า ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความต้องการแรงงานที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ

จากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี ในมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหารระดับสูง อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของวิทยาลัยดุสิตธานี รวมไปถึงผู้บริหารโรงแรมที่รับนักศึกษาของวิทยาลัยดุสิตธานีเข้าฝึกงาน ซึ่งจะนำมาสู่การศึกษาเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี ในรูปแบบของภาคปฏิบัติทางวาทกรรมอัตลักษณ์ดุสิตธานี โดยผ่านการวิเคราะห์ตัวบท (Text) ภาคปฏิบัติทางวาทกรรม (Discursive Practice) และภาคปฏิบัติทางสังคม (Social Practice) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์อัตลักษณ์ดุสิตธานี

จะนำมาซึ่งระบบความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงไปถึงระบบความรู้และการเปิดโลกทัศน์ การทำให้สยบยอมโดยละมุนละม่อม และการสร้างความเป็นอื่นด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการกำหนด การรับรู้ รูปแบบการปฏิบัติตาม และการนำอัตลักษณ์ไปประยุกต์ใช้กับการทำงาน รวมถึงสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณลักษณะดุสิตธานี หมายถึง คุณลักษณะสำคัญที่วิทยาลัยดุสิตธานีกำหนดขึ้นเป็นอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ประกอบด้วย 1) D: Discipline มีระเบียบวินัย เชื้อมั่นในตนเอง เป็นผู้หน้าที่ดีและผู้ตามที่ดี 2) U: Understanding มีความเข้าใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ยอมรับความสามารถของผู้อื่น 3) S: Socialize กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีความสามารถในการสื่อสาร อ่อนโยน เป็นมิตรกับคนทั่วไป 4) I: Intellectual ช่างสังเกต มีไหวพริบในการแก้ปัญหา สร้างสรรค์ สุขุม รอบคอบ ละเอียดลออ และ 5) T: Tolerance ออดทน เข้มแข็ง เอาจริงเอาจัง รู้แพ้รู้ชนะ

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่ปรากฏให้เห็นในตัวผู้เรียน ตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน และหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งนำมากำหนดเป็นคุณลักษณะเฉพาะของสถานศึกษา และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวตามที่สถานศึกษากำหนด

วาทกรรม (Discourse) หมายถึง ระบบการสร้างความรู้ ความจริง อัตลักษณ์ และความหมายให้กับสิ่งต่าง ๆ ในสังคม ผ่านกระบวนการตีความด้วยภาษาที่มีเอกภาพและความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง ทำให้เกิดการดำรงอยู่ และเป็นที่ยอมรับของสังคม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยการวิเคราะห์วาทกรรมในเรื่องของการกำหนดอัตลักษณ์ การรับรู้อัตลักษณ์ รูปแบบการปฏิบัติตามอัตลักษณ์ การนำอัตลักษณ์ไปประยุกต์ใช้กับการทำงาน และสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามอัตลักษณ์ดุสิตธานี

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารระดับสูง 3 คน อาจารย์ 5 คน นักศึกษาของวิทยาลัยดุสิตธานี 38 คน และผู้บริหารสถานประกอบการที่รับนักศึกษาของวิทยาลัยดุสิตธานีเข้าฝึกงาน 12 คน รวมทั้งสิ้น 58 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ วิทยาลัยดุสิตธานีและโรงแรมที่รับนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานีเข้าฝึกงาน

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ ช่วงเดือนเมษายน 2558 ถึงกุมภาพันธ์ 2559

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบและเข้าใจมุมมองการกำหนดอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี และกระบวนการผลิตซ้ำทางสังคม ในภาคปฏิบัติทางวาทกรรม และภาคปฏิบัติการทางสังคมของวาทกรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี
2. ผู้บริหารวิทยาลัยดุสิตธานีนำผลที่ได้มาพัฒนานักศึกษา และส่งเสริมให้เกิดการดำรงอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานีได้อย่างเหมาะสมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางวิทยาลัยฯ จัดขึ้น
3. อาจารย์และบุคลากรของวิทยาลัยดุสิตธานีส่งเสริมให้นักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี ดำรงตนตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ เพื่อให้ใช้ชีวิตในรั้ววิทยาลัยอย่างมีคุณภาพ
4. นักศึกษาพัฒนาตนเองตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานด้านอุตสาหกรรมบริการ
5. นักศึกษาสามารถดำเนินการตามกระบวนการผลิตซ้ำทางสังคม โดยส่งต่อความเป็นอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง และกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างเหมาะสม

การทบทวนวรรณกรรม

นิยามเกี่ยวกับอัตลักษณ์

ราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้คำนิยามคำว่าอัตลักษณ์ไว้ว่า “อัตลักษณ์ (อ่านว่า อัด-ตะ-ลัก) ประกอบด้วย คำว่า อัด (อัด-ตะ) ซึ่งหมายถึง ตน หรือ ตัวเอง กับ ลักษณะ ซึ่งหมายถึง สมบัติเฉพาะตัว เมื่อนำคำว่า อัด และ ลักษณะ มารวมกันเป็นคำว่า อัตลักษณ์ หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจำได้

สุชีพ วรรณสุต (2552) อธิบายความหมายของอัตลักษณ์ว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองตัวเองและคนอื่นมองเราในขณะนั้น และในขณะเดียวกัน มโนทัศน์อัตลักษณ์ จะถูกกล่าวควบคู่ไปกับเรื่องของอำนาจ นิยามความหมาย หรือการสร้างภาพแทนความจริง (Representation)

สุจรรยา โชติช่วง (2554) อธิบายถึงความหมายของอัตลักษณ์ว่า เป็นลักษณะร่วมกันที่ช่วยเสริมสร้างการเป็นอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข หากสังคมมีความแตกต่างทางอัตลักษณ์อย่างมากจะเกิดความขัดแย้งทางอัตลักษณ์เกิดขึ้น นำไปสู่ความรุนแรง ซึ่งบางทีนำไปสู่การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ เพราะถือว่าเผ่าพันธุ์ของตนเองมีความเป็นอารยะมากกว่าแม้แต่ในปัจจุบันนี้ความขัดแย้งเกิดขึ้นในทุกมุมโลก

Stryker (1968) และ Stets and Burke (2000) อธิบายความหมายของอัตลักษณ์ว่า หมายถึง หน่วยเล็ก ๆ ในการศึกษาทางสังคมวิทยา ซึ่งเชื่อมโยงเรื่องของทัศนคติที่มีต่อตัวตน หรือเอกลักษณ์ เป็นความสัมพันธ์ในเชิงบทบาทหน้าที่ และพฤติกรรมอันเกิดจากบทบาทของบุคคล

จากความหมายของคำว่า “อัตลักษณ์” ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า อัตลักษณ์ (Identity) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่เป็นลักษณะเฉพาะที่ทำให้บุคคลหรือวัตถุมีความโดดเด่นและแตกต่างจากคนอื่นหรือสิ่งอื่น ซึ่งเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสภาพแวดล้อมภายนอก ช่วยเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

นิยามเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554: 49) ให้ความหมายของอัตลักษณ์ของสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง บุคลิก ลักษณะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (ม.ป.ป.) ให้ความหมายของอัตลักษณ์ของสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง ลักษณะเฉพาะของสถานศึกษาที่มีความโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

สุพักตร์ พิบูลย์ (2553) ให้ความหมายของอัตลักษณ์ของสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่เป็นตัวตนของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสถานศึกษา หรือลักษณะโดดเด่นของสถานศึกษา โดยเน้นที่การกำหนดภาพความสำเร็จในตัวผู้เรียน (อาจเป็นคุณลักษณะหรือสมรรถนะ) ในการกำหนดอัตลักษณ์สถานศึกษาควรทำการวิเคราะห์ความเป็นมา เจตนารมณ์ในการจัดตั้ง หรือบริบทของสถานศึกษา แล้วกำหนดอัตลักษณ์หรือคุณสมบัติเฉพาะที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีก่อนสำเร็จการศึกษา

จากความหมายของอัตลักษณ์ของสถานศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า อัตลักษณ์ของสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่ปรากฏให้เห็นในตัวผู้เรียน ตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งนำมากำหนดเป็นคุณลักษณะเฉพาะของสถานศึกษา และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวตามที่สถานศึกษากำหนด

แนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรม

Foucault, M. (1991: 27) กล่าวว่า วาทกรรมไม่ใช่สิ่งที่ดำรงอยู่ได้ด้วยตัวเอง แต่ถูกสร้างขึ้นผ่านกระบวนการโดยใช้อำนาจและความรู้ซึ่งแยกออกจากกันได้ยาก ทำให้กล่าวได้ว่าความรู้ก็คืออำนาจ หรืออำนาจจะมีนัยยะของความรู้แทรกตัวอยู่ด้วยเสมอ นอกจากนี้ โครงสร้างของความรู้มาจากการทำความเข้าใจส่วนย่อยของโครงสร้างใหญ่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความจริง (Truth) เป็นผลผลิตของวาทกรรมเท่าที่วาทกรรมจะเปิดโอกาสให้คิดหรือรับรู้ได้ (Foucault, M., 2010)

พนารัช ปรีดาการณ์ และ นเรศน์ วงษ์สุวรรณ (2552) กล่าวว่า วาทกรรม หมายถึง ระบอบของการสร้าง (Constitute) ความรู้ (Knowledge) ความจริง (Truth) อัตลักษณ์ (Identity) และความหมาย (Significance) ให้กับสิ่งต่าง ๆ ในสังคม โดยกระบวนการเช่นนี้เกิดขึ้นพร้อมกับปฏิบัติการทางสังคม (Social Practices) ขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ยึดติดมากับความรู้ต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้น และมีความสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกผลิตขึ้น วาทกรรมเป็นมากกว่าหนทางของการคิดและการสร้างความหมาย แต่สามารถตรึงสิ่งที่สร้างขึ้นให้ดำรงอยู่และเป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง กลายเป็นวาทกรรมกระแสหลัก (Dominant Discourse) ที่สามารถเก็บกด/ปิดกั้น ไม่ให้อัตลักษณ์และความหมายของบางสิ่งเกิดขึ้น และในช่วงเวลาเดียวกันก็อาจจะทำให้อัตลักษณ์และความหมายของสิ่งที่เคยดำรงอยู่ในสังคมสูญหายไป (ไชยรัตน์ เจริญสิน โອฬาร, 2542: 3-4 และ Weedon, 1987: 108)

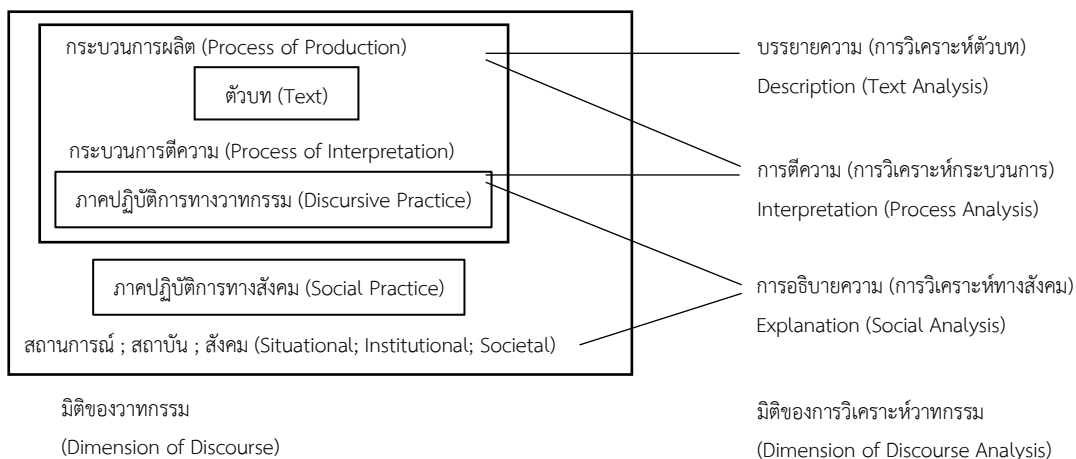
Fairclough, N. (1995: 18) แบ่งความหมายของวาทกรรมออกเป็นสองสายหลัก คือ 1) ความหมายเชิงภาษาศาสตร์ วาทกรรม หมายถึง ภาษาเหนือระดับประโยค เป็นภาษาระดับข้อความซึ่งมีเอกภาพเชิงความหมาย

และสมบูรณ์ในตัวเอง เป็นภาษาที่ใช้จริงทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนในบริบทสถานการณ์จริงและมีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง มีเจตนาหรือจุดมุ่งหมายในการใช้ภาษาของผู้ใช้และความรับรู้ของผู้รับกำกับอยู่ด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Van Dijk (1997: 1-2) ที่ได้กล่าวว่า “วาทกรรม (Discourse)” เป็นการอ้างถึงการใช้ภาษา เพราะ “การวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis)” เป็นการวิเคราะห์รูปแบบการใช้ภาษาว่าผู้ใช้คือ ใคร ใช้อย่างไร ทำไม และเมื่อใด ซึ่งถือเป็นลักษณะของหน้าที่หรือเหตุการณ์ของการสื่อสาร และ 2) ความหมายเชิงสังคมมานุษยวิทยา วาทกรรม หมายถึง ระบบและกระบวนการในการสร้าง/ผลิต (Constitute) เอกลักษณ์ (Identity) และความหมาย (Significance) ให้กับสิ่งต่าง ๆ ในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร 2543: 19-20)

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า วาทกรรม (Discourse) หมายถึง ระบบการสร้างความรู้ (Knowledge) ความจริง (Truth) อัตลักษณ์ (Identity) และความหมาย (Significance) ให้กับสิ่งต่าง ๆ ในสังคม ผ่านกระบวนการตีความด้วยภาษาที่มีเอกภาพและความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง ทำให้เกิดการดำรงอยู่และเป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งนี้อาจสร้างการปิดกั้นการเกิดหรือทำให้อัตลักษณ์และความหมายของบางสิ่งบางอย่างสูญหายไป

Fairclough, N. (2010: 135) ให้วัตถุประสงค์ของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิบัติการทางสังคมและภาษาด้วยการหาความเป็นธรรมชาติในกระบวนการทางสังคมและคุณสมบัติของภาษาในตัวอย่างต่าง ๆ ซึ่งวิธีการวิพากษ์ จะเน้นที่การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท กระบวนการทางสังคม และความสัมพันธ์ของอุดมการณ์ อำนาจ การครอบงำ ความไม่เท่าเทียมกัน ชนชั้นทางสังคม เพศสภาพ หรือ เชื้อชาติ เป็นต้น จากความคิดดังกล่าว Fairclough ได้นำเสนอกรอบความคิดในมิติทางวาทกรรมและการวิเคราะห์วาทกรรม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 : แสดงกรอบความคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ 3 มิติของ Fairclough (Fairclough, N. 2010)

จากภาพจะเห็นว่ากรอบความคิดของ Fairclough มี 3 มิติ (Fairclough, N., 2010) ดังนี้

1. ตัวบท (Text) ได้แก่ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน
2. ภาควิธีการทางวาทกรรม (Discursive Practice) ได้แก่ การผลิตตัวบทและการตีความตัวบท ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่แสดงออกอย่างซับซ้อนระหว่างปฏิบัติการทางวาทกรรมและแบบแผนเดิม ๆ ของวาทกรรม (Discourse Conventions) ของคนทั่วไป ซึ่งภาควิธีการทางวาทกรรมเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงตัวบท (Text) กับ ภาควิธีการทางสังคม (Social Practice) กล่าวคือ ตัวบทและบริบททางสังคมต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ตัวบทอาจถูกกำหนดโดยบริบททางสังคมผ่านภาควิธีการทางวาทกรรม ในขณะเดียวกันตัวบทเองก็อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วยเช่นกัน ดังนั้นการวิเคราะห์วาทกรรมจึงเป็นลักษณะของการศึกษาความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบระหว่างตัวบท บริบท และกระบวนการสร้างตัวบทผ่านภาควิธีการทางวาทกรรม

3. ภาควิธีการทางสังคม (Social Practice) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะของตัวบทที่มีความแตกต่างกันและความซับซ้อนของกระบวนการทางวาทกรรม และกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นการวิเคราะห์ถึงบริบทในระดับนามธรรมที่ส่งผลให้เกิดวาทกรรม เช่น อุดมการณ์ (Ideology) อำนาจ (Power) อัตลักษณ์ (Identity) ค่านิยม (Value) การใช้อำนาจเหนือ (Hegemony) ที่ฝังอยู่ในโครงสร้างของสังคม อันจะนำไปสู่การผลิต ผลิตซ้ำ หรือเป็นตัวการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม โดยการศึกษาว่าสังคมทำอะไรและอย่างไรกับวาทกรรม ศึกษาสถานการณ์ในแง่เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม รวมทั้งศึกษาสำรวจเชิงสถาบันและองค์กรของวาทกรรมที่เกิดขึ้น ดูว่าสถานการณ์เหล่านั้นมีอิทธิพลต่อปฏิบัติการทางวาทกรรมอย่างไรและผลของวาทกรรมที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ซึ่งการจะเข้าใจบริบทดังกล่าวได้นั้นต้องอาศัยการมีภูมิหลัง การมีประสบการณ์ร่วม หรือมีความรู้ในบริบทนั้น ๆ เป็นอย่างดี โดยส่วนใหญ่แล้วพบว่า บริบทดังกล่าวมักจะนำมาจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมในช่วงนั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปภาวรินทร์ นักธรรมมา (2553: 2-3) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาสาขาการตลาด กรณีศึกษา : ห้อง MK201 คณะบริหารธุรกิจ โรงเรียนพณิชยการเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ” ผลการศึกษาพบว่า 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา นักศึกษาเข้าใจในวิธีการเรียนการสอนของสาขาได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้าใจคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมได้ดี 2) ลักษณะสำคัญของอัตลักษณ์ของนักศึกษา นักศึกษามีความสามารถในการนำเสนอได้เป็นอย่างดี มีการสร้างความมั่นใจในการนำเสนอได้เป็นอย่างดี มีทักษะด้านการบริการดี 3) นักศึกษามีความสามารถในการใช้โปรแกรมการนำเสนอได้เป็นอย่างดี และ 4) นักศึกษามีทักษะในการสื่อสารเป็นอย่างดี ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า อัตลักษณ์ของนักศึกษาสาขาการตลาด มีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปได้อย่างดี เพราะนักศึกษาสาขาการตลาดมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของสาขาเป็นอย่างดี จรรยา แก้วใจบุญ และ นิภา ไชยรินคำ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง “อัตลักษณ์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา” ผลการศึกษาพบว่า 1) บุคลากรภายในวิทยาลัยมีความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ว่า ด้านที่เป็นอัตลักษณ์และมีความโดดเด่น คือ ด้านการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ด้านการบริการ

วิชาการและวิชาชีพ ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ท้องถิ่น และด้านที่ยังไม่เป็นอัตลักษณ์ คือ ด้านงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาพ สำหรับด้านการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ พบว่า ด้านที่เป็นอัตลักษณ์และมีความโดดเด่น คือ ด้านวิชาการและด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ 2) ผู้เกี่ยวข้องภายนอกสถาบัน มีความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ว่า ด้านที่เป็นอัตลักษณ์และมีความโดดเด่น คือ ด้านการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และด้านที่ยังไม่เป็นอัตลักษณ์ คือ ด้านการบริการวิชาการและวิชาชีพ ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ท้องถิ่น และด้านงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาพ สำหรับด้านการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ พบว่า ด้านที่เป็นอัตลักษณ์และมีความโดดเด่น คือ ด้านทักษะทางการพยาบาลและจรรยาบรรณวิชาชีพ งานวิจัยสถาบัน กองแผนงาน (2554) ได้สำรวจเกี่ยวกับ “การพัฒนาบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา 2553” ผลการสำรวจพบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความพึงพอใจที่มีต่อบัณฑิตจำแนกในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา และด้านการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่เป็นนักปฏิบัติที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอีกด้วย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีวิทยา คือ การวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) ตามแนวทางของแฟร์คลาฟ (Norman Fairclough) โดยมีแนวทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 มิติ คือ ข้อความ (Text) ภาวปฏิบัติทางวาทกรรม (Discursive Practice) และภาวปฏิบัติการทางสังคม (Social Practice) (Fairclough, 1995) โดยมีรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แนวคำถามในการวิจัยที่ได้พัฒนาจากการทบทวนเอกสาร แนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรมด้านอัตลักษณ์ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ที่สะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้และการนำอัตลักษณ์ไปปฏิบัติ เครื่องบันทึกเสียง สมุดบันทึก ปากกา และตัวผู้วิจัยในฐานะเครื่องมือที่สำคัญในงานวิจัยเชิงคุณภาพ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 รวบรวมข้อมูลระดับปฐมภูมิ โดยใช้วิธีการดังนี้

2.1.1 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviewed) แบบเผชิญหน้ากัน (Face to Face) กับผู้บริหารระดับสูงของวิทยาลัยดุสิตธานี และผู้บริหารโรงแรมที่รับนักศึกษาของวิทยาลัยดุสิตธานีเข้าฝึกงาน

2.1.2 สัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interviewed) กับอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี

2.2 รวบรวมข้อมูลระดับทุติยภูมิ โดยรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี เช่น คู่มือนักศึกษา และเว็บไซต์ของวิทยาลัย เป็นต้น

3. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีการสามเส้า (Triangulation) ของ Patton (Patton, 1990: 464-466) 2 ลักษณะ คือ 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methods Triangulation) คือ ใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์ และ 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านแหล่งข้อมูล (Triangulation of Sources) คือ การใช้แหล่งข้อมูลจากหลากหลาย ภายใต้วิธีการเดียวกันด้วยการสัมภาษณ์คนต่างกลุ่ม เช่น อาจารย์ บุคลากร นักศึกษา และศิษย์เก่า แต่เป็นการสัมภาษณ์ในเรื่องเดียวกัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ด้วยการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงมาถอดบทสนทนาแบบคำต่อคำ (Verbatim) เมื่อผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสร้างข้อสรุป เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นบริบท ทัศนคติทางวาทกรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี และทัศนคติทางสังคมของอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี เพื่อนำไปเผยแพร่และใช้เป็นแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์และนักศึกษาปัจจุบันของวิทยาลัยดุสิตธานี ให้มีบุคลิกภาพและทักษะความสามารถสอดคล้องกับความต้องการแรงงานในภาคอุตสาหกรรมบริการต่อไป

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviewed) ผู้บริหารของวิทยาลัยดุสิตธานีและผู้บริหารโรงแรมที่รับนักศึกษาของวิทยาลัยดุสิตธานีเข้าฝึกงาน สัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interviewed) อาจารย์และนักศึกษาของวิทยาลัยดุสิตธานี ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ตัวบท (Text)

วิทยาลัยดุสิตธานีกำหนดอัตลักษณ์ที่เรียกว่า คุณลักษณะดุสิตธานี ประกอบด้วย 1) D: Discipline มีระเบียบวินัย รับผิดชอบ เชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้นำที่ดีและผู้ตามที่ดี 2) U: Understanding ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับความสามารถของผู้อื่น ให้ความเข้าใจผู้อื่น 3) S: Socialize กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าแสดงออก เป็นมิตรกับคนทั่วไป มีความสามารถในการสื่อสาร 4) I: Intellectual ช่างสังเกต มีไหวพริบในการแก้ปัญหา สร้างสรรค์ สุขุม รอบคอบ ละเอียดลออ และ 5) T: Tolerance ออดทน เข้มแข็ง เอาใจจริงเอาใจรู้แพ้รู้ชนะ โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดอัตลักษณ์ คือ ต้องการให้ผู้เข้าศึกษาในสถานศึกษานั้นมีความเข้าใจตรงกัน ต้องมีการระบุให้เกิดความชัดเจน ซึ่งมาจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และตัวอักษรแต่ละตัวมาจากตัวอักษรในภาษาอังกฤษโดยต้องการให้มีความสอดคล้องกับชื่อของสถานศึกษา

ภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive Practice)

ภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม ตามแนวคิด Fairclough (Fairclough, N., 2010) มุ่งเน้นการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตตัวบทและการตีความตัวบทกับแบบแผนเดิม ๆ ของวาทกรรม ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงตัวบทกับภาคปฏิบัติการทางสังคม

การผลิตตัวบทเป็นเรื่องของการสร้างวาทกรรม ซึ่งอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี มีจุดเริ่มต้นมาจากความต้องการในการบ่งบอกตัวตน และสร้างวิทยาลัยดุสิตธานีให้เป็นที่รู้จัก และพัฒนามาจากวัฒนธรรมองค์การที่สืบทอดต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยมีจุดเริ่มต้นจากแนวคิด “เก่ง ดี มีสุข” ที่ผู้บริหารได้รับมาจากการเข้าร่วมอบรมสัมมนาทางวิชาการ และนำมาประชุมหารือร่วมกันกับอาจารย์ในวิทยาลัยฯ สรุปได้ว่าคนเก่งมีลักษณะ 3 ประการ คือ 1) มีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ซึ่งสังคมจะเป็นตัวกรองคนเก่งออกมาจากคนธรรมดาทั่วไป 2) ความสามารถในการแก้ปัญหา สู้ปัญหา ไม่หนีปัญหา ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น แม้จะเหลืออยู่ตัวคนเดียวหรือไม่มีทางออก ก็พยายามหาทางออกให้ได้ และ 3) ความสัมพันธ์ที่ดีจะทำให้ได้รับความช่วยเหลือต่าง ๆ ในการดำเนินงานได้ง่าย ส่วนคนดีต้องมีคุณสมบัติในการควบคุมอารมณ์ได้ดี ไม่ขี้หงุดหงิดหรือโกรธง่าย และต้องมีความรับผิดชอบในการทำงาน และสุดท้ายคนมีความสุข ต้องมีคุณสมบัติ คือ 1) พอใจในงาน จะทำให้เกิดความสนใจในการทำงาน ค้นคว้าข้อมูลตามความสนใจของตนเอง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง 2) ภูมิใจในตนเอง หาข้อดีของตนเองและสร้างความภาคภูมิใจกับข้อดีนั้น และ 3) มีจิตใจสงบ เข้าใจในตนเอง รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น และเรียนรู้ที่จะเข้ากับสิ่งนั้นให้ได้โดยไม่มีปัญหา จากแนวคิด “เก่ง ดี มีสุข” ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า 3 สิ่งนี้เป็น “นพรัตน์ของการศึกษา” จึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาพัฒนาเป็นคุณลักษณะดุสิตธานี และกำหนดเป็นอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี

ผู้บริหารวิทยาลัยดุสิตธานีกำหนดแนวทางในการหล่อหลอมให้นักศึกษาดำรงตนตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัย ซึ่งมองเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของวิทยาลัยฯ ที่ส่งเสริมเพื่อให้เกิดการแสดงออกตามคุณลักษณะวิทยาลัยดุสิตธานีที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผ่าน 2 รายวิชาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตของทุกสาขาวิชา คือ HU1101 Morals and DUSIT Characters for Hospitality Industry 1 และ HU1102 Morals and DUSIT Characters for Hospitality Industry 2 และส่วนของนักศึกษาที่ต้องใส่ใจขวนขวายด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องสอน ซึ่งนักศึกษาของวิทยาลัยฯ ยังขาดอยู่มาก ต้องป้อนข้อมูลให้ตลอดเวลา ทั้งนี้ ผู้บริหารวิทยาลัยฯ มีความเชื่อมั่นว่าอัตลักษณ์ที่วิทยาลัยกำหนดขึ้นมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของสถานประกอบการทั้งในประเทศไทยและมีความเป็นสากลสามารถปรับใช้ได้กับประเทศในอาเซียนทุกประเทศ

อาจารย์มีส่วนในการสร้างและเผยแพร่ด้วยการหล่อหลอมนักศึกษาให้เกิดอัตลักษณ์ตามที่วิทยาลัยฯ กำหนดผ่านการสอน บรรยายในชั้นเรียน โดยประยุกต์กับเนื้อหาในรายวิชา ยกตัวอย่างศิษย์เก่าที่เรียนจบแล้วและประสบความสำเร็จ ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา รวมถึงกิจกรรมในรายวิชาเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ตามที่วิทยาลัยฯ ต้องการ เช่น การทำแบบทดสอบย่อย การให้นักศึกษาออกไปบริการชุมชน และดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ ทำให้นักศึกษาต้องใช้อัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ อย่างครบถ้วน นอกจากนี้ อาจารย์บางคนมองว่า อัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ยัง

ไม่ครอบคลุม เช่น ความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่องานด้านอุตสาหกรรมบริการ ความหมายของคุณลักษณะ ดุสิตธานี บางตัวยังไม่สอดคล้องกัน เช่น Understanding ตามความหมายของ DTC คือ เข้าใจตนเองและผู้อื่น แต่นักศึกษาส่วนใหญ่มองว่าเป็นการเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน เป็นการเข้าใจผิดและหลงประเด็นที่ต้องการสื่อให้นักศึกษาเข้าใจ ดังนั้น ควรชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจชัดเจนว่ากิจกรรมแต่ละอย่างเชื่อมโยงกับคุณลักษณะ ดุสิตธานีแต่ละตัวอย่างไร อาจารย์ส่วนใหญ่มองว่านักศึกษาส่วนใหญ่ดำรงตนตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ แล้วมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่ทราบว่าย่อว่าอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ คืออะไร ไม่เข้าใจความหมายและยังไม่สามารถปฏิบัติตามได้ นักศึกษากลุ่มนี้ต้องพยายามขัดเกลาให้เป็นไปตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ โดยกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับในชั้นเรียน และมีการตัดคะแนนจิตพิสัยหรือคะแนนความประพฤติ เพื่อให้เกิดการกระตุ้นให้นักศึกษาดำรงตนตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ

นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถบอกอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ได้ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง บางส่วนใช้เวลาจินตนาการ และไม่สามารถบอกอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ได้ครบทั้งหมด มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ได้ครบในระยะเวลาสั้น ผู้วิจัยต้องให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ดุสิตธานีกับนักศึกษา ก่อน เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลวิจัยเพิ่มเติมได้ นักศึกษาบางส่วนมองว่า ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่ยังขาดการให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ โดยใช้คำพูดว่า “ขนาดอธิการบดีไม่เคยถ่ายรูปกับตรึงนี้เลย” (หมายถึงสถานที่ติดป้ายอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ) นักศึกษารับข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ มาจาก 2 รายวิชา คือ 1) หลักการสื่อสาร ที่ให้ไปสัมภาษณ์อาจารย์และผู้บริหารของวิทยาลัยฯ เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมในรายวิชา และ 2) พยากรณ์ธุรกิจ โดยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบย่อย (Quiz) เกี่ยวกับการนำอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี (DUSIT Characters) ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ การทำกิจกรรมของนักศึกษายังช่วยให้นักศึกษานำอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ไปประยุกต์ใช้ได้ เช่น การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยฯ สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะดุสิตธานี ในเรื่องของการตรงต่อเวลา การเข้าชั้นเรียน การเช็คชื่อ การมาสาย ซึ่งสอดคล้องกับ Discipline การทำงานกลุ่มในรายวิชาต่าง ๆ ต้องอาศัยการสื่อสารและแสดงความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม ต้องมีการแชร์ความคิดซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เพื่อนต้องการนำเสนอ เป็นการฝึกฝนทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับ Understanding การใช้ชีวิตในวิทยาลัยฯ และการฝึกงาน ต้องอาศัยการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน เพื่อทำงานกลุ่มในรายวิชาต่าง ๆ ได้อย่างเข้าใจกันและกัน เพื่อให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันเมื่อเกิดปัญหาในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Socialize การนำความรู้ที่ได้จากห้องเรียนไปใช้ในการฝึกงาน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ Intellectual เป็นต้น นอกจากนี้ ยังใช้อัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ในการทำกิจกรรมของวิทยาลัยฯ ด้วย เช่น กีฬาสี เป็นต้น นักศึกษาที่สัมภาษณ์ทั้งหมดกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “DUSIT Characters เป็นสิ่งที่ควรจะมีเป็นพื้นฐานในการทำงานเบื้องต้นและต้องมีในตัวนักศึกษาทุกคน อยู่ที่ว่าเราจะดึงออกมาใช้หรือเปล่า” นอกจากนี้แล้ว นักศึกษาบางคนยังกล่าวอีกว่า สิ่งที่ต้องมีเพิ่มเติมคือความมีสติ เพื่อให้ทำงานและใช้ชีวิตได้อย่างรอบคอบด้วย

ผู้บริหารสถานประกอบการ ไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของนักศึกษาที่จะรับเข้าฝึกงาน แต่จะพิจารณาจากการสัมภาษณ์เป็นหลัก บางแห่งจะดูผลจากการทดสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์ไปควบคู่กัน ผู้บริหารสถานประกอบการมองว่า นักศึกษาของวิทยาลัยฯ ที่เข้ามาฝึกงานมีประสบการณ์ทำงานจากการเรียน ภาควิชาปฏิบัติจนเกิดเป็นความชำนาญ แตกต่างจากนักศึกษาที่มาจากสถาบันอื่น ๆ จะมีการเรียนทักษะปฏิบัติ มาแบบผิวเผิน สิ่งที่สถานประกอบการต้องการ คือ ประสบการณ์ ความอดทน ความตั้งใจจริง และทักษะด้าน ภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้บริหารสถานประกอบการมองว่า ประสบการณ์ของนักศึกษามาจากความรู้ที่มาจากการ เรียนในห้องเรียนและการฝึกปฏิบัติ และการเรียนในห้องปฏิบัติการจริงทำให้เกิดความอดทน และตั้งใจจริงใน การทำงาน การฝึกงานในสถานประกอบการทำให้นักศึกษาของวิทยาลัยฯ มีความรับผิดชอบมากขึ้น สถาน ประกอบการทุกแห่งให้ความชื่นชมนักศึกษาของวิทยาลัยฯ ว่ามีความขยันขันแข็ง อดทน ทำงานได้ดี มีความ น่ารัก อ่อนน้อมถ่อมตน มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความรู้ในการทำงาน และมีทักษะการทำงานที่หลากหลาย นอกจากนี้แล้ว สถานประกอบการยังให้ความสำคัญกับเรื่องเทคโนโลยี ทักษะคิดในการทำงาน และความ เสียสละด้วย ประเด็นที่เป็นปัญหาในการทำงานของนักศึกษาวิทยาลัยฯ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของระเบียบวินัย เช่น การเข้างานสาย ลาหยุดโดยไม่แจ้งให้ทราบ และการแต่งกายตามยูนิฟอร์มของสถานประกอบการ ซึ่งเกิด จากความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน เมื่อได้รับการตักเตือนก็สามารถปฏิบัติตามได้

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่อัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ มีการกำหนดคุณลักษณะดุสิตธานีไว้ในเอกสาร และสื่อต่าง ๆ เช่น คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักศึกษาใหม่ ป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณบันไดระหว่าง ชั้น 1 และ 2 ของอาคาร 1 และติดประกาศที่บอร์ดหน้าลิฟท์ของอาคารเรียนหลังที่ 2 ทุกชั้น รวมไปถึง เอกสารประกอบการสอน ใบงาน ใบกิจกรรม แบบฝึกหัด และแบบทดสอบย่อยในบางรายวิชาของวิทยาลัยฯ ด้วย นอกจากนี้ยังประชาสัมพันธ์ผ่านทางกิจกรรมที่ทางวิทยาลัยฯ จัดเป็นประจำ เช่น กิจกรรมการเรียนการ สอนในรายวิชา การปฐมนิเทศพนักงานใหม่ การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ไม่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามระยะเวลาเนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงทำให้อัตลักษณ์ที่แสดงความเป็นดุสิตธานีเปลี่ยนไปจนไม่เห็นเค้าโครงเดิม ซึ่งเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง ควรต้องยึดแก่นเดิมไว้ ตามแนวคิดของ Pareto Diagram ซึ่งมองตัวแทนที่กำหนดขึ้นเป็นประเด็นใหญ่ก่อน ซึ่งมีเพียง 20% เปรียบเสมือนรากแก้วที่ครอบคลุมทุกประเด็น ส่วนรายละเอียดปลีกย่อย นั้นจะขึ้นอยู่กับ การตีความในรายละเอียด ซึ่งเป็นการตีความอีก 80% ที่เหลือให้มีความชัดเจน ดังนั้น ควรจับรากแก้วให้มั่นคง หากรากแก้วขาด กิ่งก้านสาขาก็จะขาดความสมบูรณ์ไปด้วย สิ่งสำคัญคือ 1) นโยบายหรือยุทธศาสตร์มีความ ยั่งยืน 2) ถ้อยคำที่ใช้ต้องมีความชัดเจน และ 3) ต้องมีการปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ซึ่งจะขาดประเด็นใด ประเด็นหนึ่งไม่ได้

ภาคปฏิบัติการทางสังคม (Social Practice)

อัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานีเกิดจากแนวคิด “เก่ง ดี มีสุข” ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่ผู้บริหาร วิทยาลัยฯ นำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์การผ่านกระบวนการผลิตซ้ำ โดยนำมาประชาสัมพันธ์และเผยแพร่อย่างต่อเนื่องยาวนาน ส่งผลต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดย

ผลของวาทกรรมที่เกิดขึ้น ทำให้สังคมยอมรับในกระบวนการผลิตของวิทยาลัยฯ และเกิดความมั่นใจในคุณภาพของนักศึกษา อันเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับวิทยาลัยฯ และได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการจากรุ่นสู่รุ่น และทำให้เกิดความต้องการรับนักศึกษาของวิทยาลัยฯ เข้าฝึกงานมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สรุปผลการวิจัย

การสร้างวาทกรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานีเกิดจากแนวคิด “เก่ง ดี มีสุข” และนำมากำหนดเป็นคุณสมบัติที่เรียกว่า คุณลักษณะดุสิตธานี ประกอบด้วย 1) D: Discipline 2) U: Understanding 3) S: Socialize 4) I: Intellectual และ 5) T: Tolerance นอกจากนี้ยังควรกำหนดให้ครอบคลุมถึงความซื่อสัตย์ การใช้เทคโนโลยี ทัศนคติในการทำงาน และความเสียสละตามความต้องการของสถานประกอบการด้วย อัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารโดยกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผ่านเอกสาร สื่อ และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางวิทยาลัยฯ จัดขึ้น และอาจารย์ส่งเสริมอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ โดยการผนวกรวมเข้ากับการจัดกิจกรรมการสอนในรายวิชา ถึงแม้ว่านักศึกษาจะไม่สามารถจดจำรายละเอียดอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ได้ทั้งหมด แต่นักศึกษาของวิทยาลัยฯ มีความสามารถและดำรงตนตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ได้เป็นอย่างดี สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอน การดำรงชีวิตประจำวัน และการทำงานได้อย่างครบถ้วน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวในช่วงแรกของการทำงานเท่านั้น ทั้งนี้ อัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ เป็นแกนหลักที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมบริการ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า การสร้างวาทกรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัยดุสิตธานี นอกจากจะกำหนดตามคุณลักษณะดุสิตธานีแล้ว ควรตีความครอบคลุมถึงความซื่อสัตย์ ทัศนคติในการทำงาน และความเสียสละเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปภาวรินทร์ นักธรรม (2553: 2-3) ที่ว่า นักศึกษาต้องเข้าใจคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมได้ดี นอกจากนี้ ต้องตีความให้ครอบคลุมเรื่องของการใช้เทคโนโลยีด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปภาวรินทร์ นักธรรม (2553: 2-3) ที่ว่า นักศึกษามีความสามารถในการใช้โปรแกรมงานนำเสนอได้เป็นอย่างดี และงานวิจัยของงานวิจัยสถาบัน กองแผนงาน (2554) ที่ว่า บัณฑิตต้องเป็นนักปฏิบัติที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

กระบวนการผลิตซ้ำยังไม่มี การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่อัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ที่หลากหลาย ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียน รวมถึงการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ของวิทยาลัยฯ ทั้งนี้ นักศึกษาไม่จำเป็นต้องท่องจำ แต่ต้องทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ถึงความหมายของคุณลักษณะดุสิตธานีในแต่ละตัวอักษรและนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนและการทำงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปภาวรินทร์ นักธรรม (2553: 2-3) ที่ว่า นักศึกษาต้องมีความเข้าใจในอัตลักษณ์เป็นอย่างดี

ภาคปฏิบัติการทางสังคมในบริบทของการทำงานจะมีรายละเอียดที่สำคัญมากกว่าการเรียนในห้องเรียน ปฏิบัติการ ซึ่งนักศึกษาของวิทยาลัยฯ มีทักษะ ความรู้ ความชำนาญเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา แก้วใจบุญ และนิภา ไชยรินคำ (2551) ที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ และงานวิจัยของงานวิจัยสถาบัน กองแผนงาน (2554) ที่ว่า บัณฑิตเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา แต่ทั้งนี้ก็ต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมในการทำงานในแต่ละสถานประกอบการมีความแตกต่างกัน นักศึกษาต้องปรับตัวเพื่อให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของแต่ละสถานประกอบการ ใน

ขณะเดียวกันนักศึกษาที่มาจากสถานศึกษาอื่น ก็มีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ที่ดีขึ้น มีประสบการณ์ในการแข่งขัน และการฝึกปฏิบัติมากขึ้น จึงเป็นคู่แข่งที่สำคัญที่วิทยาลัยต้องให้ความสำคัญและพัฒนาให้นักศึกษาให้มีความสามารถเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. นักศึกษาของวิทยาลัยฯ ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ผ่านเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์
3. ควรจัดกิจกรรมของวิทยาลัยฯ ที่สอดคล้องเรื่องอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ อย่างต่อเนื่องในภาษาต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียน เป็นต้น
4. ควรมอบหมายให้อาจารย์ประจำรายวิชาทุกรายวิชาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาดำรงตนตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ เพื่อพัฒนานักศึกษาให้ครบทุกด้าน เนื่องจากสถานศึกษาอื่น มีการพัฒนาด้านการเรียนการสอนอย่างรวดเร็ว ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถมากขึ้น ดังนั้น จึงเป็นคู่แข่งที่สำคัญในการสมัครงานของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

สถานประกอบการที่เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดอยู่ในประเทศไทย ทำให้มุมมองทางสังคมยังไม่ครอบคลุมความเป็นสากลมากนัก หากเพิ่มกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักให้เป็นสถานประกอบการในต่างประเทศ จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเป็นสากลมากขึ้น

รายการอ้างอิง

- งานวิจัยสถาบัน กองแผนงาน. (2554). การพัฒนาบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของบัณฑิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา 2553. รายงานการสำรวจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- จรรยา แก้วใจบุญ และ นิภา ไชยรินคำ. (2551). อัตลักษณ์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. รายงานการวิจัย วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา.
- ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน และพนมพร จันทระปัญญา. (2015). การสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา. *Panyapiwat Journal*. Vol.7 No.2 May-August 2015, 267-280.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2542). วาทกรรมการพัฒนา: ความรู้ ความจริง เอกลักษณ์ และความเป็นอื่น. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและผลิตตำรามหาวิทยาลัยเกริก.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2543). วาทกรรมการพัฒนา: อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณ์ และความเป็นอื่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (ม.ป.ป.). *อัตลักษณ์สถานศึกษา*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/422459> วันที่เข้าถึง : 27 มีนาคม 2558.

ปภาวรินทร์ นักรัณมา. (2553). การพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาสาขาการตลาด กรณีศึกษา :

ห้อง MK201 คณะบริหารธุรกิจ โรงเรียนพ่ายเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ. รายงานการวิจัย
โรงเรียนพ่าย เทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ.

พนารักษ์ ปรีดากรณ์ และนเรศน์ วงษ์สุวรรณ. (2552). เศรษฐกิจพอเพียง : การเปิดพื้นที่โดยการวิเคราะห์ว่าทกรรม.

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ปีที่ 29 ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2552.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). ความหมายของอัตลักษณ์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=1583> วันที่เข้าถึง : 20 กุมภาพันธ์ 2558.

วิทยาลัยดุสิตธานี. (ม.ป.ป.). เกี่ยวกับวิทยาลัยดุสิตธานี. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก
<http://www.dtc.ac.th/th/7-about-dusit-thani-college.html> วันที่เข้าถึง 14 กุมภาพันธ์ 2558.

แผนกวิชาการ ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยดุสิตธานี. (2558). คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยดุสิตธานี
ปีการศึกษา 2558. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยดุสิตธานี.

ศุภฤกษ์ รักษาติ และ สุวิมล ว่องวานิช. (2012). การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านความเข้าใจ
เกี่ยวกับอัตลักษณ์โรงเรียน และแนวทางการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา.

วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. 7(1), 2271-2285.

สุจรรยา โชติช่วง. (2554). การศึกษาสภาพการพัฒนาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุชีพ วรรณสุด. (2552). แนวคิดอัตลักษณ์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://sucheepost.blogspot.com/2009/05/identity.html> วันที่เข้าถึง : 27 กุมภาพันธ์ 2558.

สุพัตร์ พิบูลย์. (2553). 07. อัตลักษณ์ของสถานศึกษาคืออะไร จำเป็นอย่างไร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก
<http://drsuphakedqa.blogspot.com/2010/07/07.html> วันที่เข้าถึง : 27 มีนาคม 2558.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ
สาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554).
สมุทรปราการ : บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.

Alvesson M., and Empson L. (2008). The Construction of Organization Identity comparative
case studies of consulting firm. **Scandinavian Journal of Management**. 24(1), 1-16.

Cornelissen J. P., Haslam S. A., and Balmer J. M. T. (2007). Social Identity, Organizational
Identity and Corporate Identity: Towards an Integrated Understanding of Processes,
Patterning and Products. **British Journal of Management**, 18, S1-S16

Fairclough, N. (1995). **Media Discourse**. London: Edward Arnold.

Fairclough, N. (2010). **Critical Discourse Analysis: The Critical Study of language**. 2nd ed.
New York: Longman.

- Foucault, M. (1991). **Discipline and Punish: The Birth of The Prison**. (Sheridan, Alan Trans). New York: Penguin Books. (Originally published in 1963).
- Foucault, M. (2010). **The Archaeology of Knowledge: and the Discourse of Language**. (Smith, A.M. Sheridan Trans). New York: Vintage Books. (Originally published in 1969).
- Patton, M. Q. (1990). **Qualitative Evaluation and Research Methods**. (2nd Ed.). Newbury Park, CA: Sage Publications, Inc.
- Stets, J., E. and Burke, P., J. (2000). Identity theory and social identity theory. **Social Psychology Quarterly** 2000. 63(3), 224-237.
- Stryker, S. (1968). Identity Salience and Role Performance. **Journal of Marriage and family**, 4, 558-64.
- Van Dijk, T.A. (1997). **Discourse as Structure and Process**. London, Thousand Oaks and New Delhi: SAGE Publications.

นายพูนเพิ่ม เสรีวิชัยสวัสดิ์ วุฒิการศึกษา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ปัจจุบันศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ วุฒิการศึกษา สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสาขาสารสนเทศศาสตร์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร